

יום שישי בשעה 14.55 שיעור 'בואי כלה' על פרשת השבוע: (להאזנה 03-6171111)

שבת קודש 14.30 - שיעור 15.30 - מנחה בית הכנסת 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה

פראקטיק האקאט פאסט ה'!

מתוק מדבש

כניסת השבת - 16.07
יציאת השבת - 17.18
רבנו תם (גז דקות זמניות) - 17.40
(אופק חדרה)

שנה 12 - גיליון 456
פרשת מקץ
שבת חנוכה תשפ"ו

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י

הרב ברוך בוקרה שליט"א

פאת הכנסת 'בית יוסף' ו'אהבת אחים' פערט אולגה

ניתן לצפות ולשמע את שיעורי הרב באחר 'קול הלשון' ובמלפון 073-2951228

חידה לחנוכה:

אם תחבר את 'מציאת יוסף' ל'בגדי יוסף' ואת 'מחיר יוסף' ל'תוספת יוסף' תקבל 'חנוכה'. (התשובה בעמוד ב')

ויישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות (מא', ה')

כתב בעל הטורים: בקנה אחד - ג' במסורה כאן פעמיים והשלישית גבי מנורה 'שלושה גבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גבעים משקדים בקנה אחד כפתר ופרח. שהשובע הוא אור לעולם ולכן ראה בטובות בקנה אחד ובשדופות לא ראה בקנה אחד.

ולענ"ד יש כאן רמז לחנוכה שהוא זכר לנס שנעשה במנורה ופרשת מקץ ע"פ רוב תחול בחנוכה. מתוך מדע!

ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם... ויען ראובן אותם וגם דמו הנה נדרש (מב', כ"ב)

הקשו המפרשים: כאשר דרש יוסף להביא את בנימין אליו, היו יכולים ליקח עבד מן השוק ואומרים לו 'זהו בנימין האח' ומדוע לא עשו כן?

וראיתי שני תירוצים (פרפאות פאר):

תירוצ' האמרי אמת: מכיוון ששמעון היה אסור בבית האסורים. וממילא היה יכול יוסף לברר עם שמעון האם הוא מכיר.

תירוצ' המטה משה' או החיד'א זיע"א: ע"פ מעשה נורא שהובא בספר חסידים (סימן רל"ב):

מעשה ברבי סעדיה בן יוסף החכם (הוא ר' סעדיה גאון) באחד שהלך למדינת הים עם עבדו, והולך עמו ממון גדול והייתה אשתו צריכה לילד, לימים מת האדון והניח כל הממון והלך העבד והחזיק בנכסיו. ויאמר העבד אני בנו, וכאשר גדל הבן שנולד שמע שמת אביו והלך לתבוע נכסיו שהחזיק בהם העבד.

והלך העבד, ובעושרו כי רב התחתן בגדולי הדור, והיה הבן ירא לפתוח פיו פן יהרגוהו. ויתאכסן הנער בבית רבי סעדיה והניח לפניו לאכול ולא אכל, עד ששם לפניו אלו הדברים. נתן לו הרב עצה שידבר אל המלך, וכן עשה... שלח המלך אחר רבי סעדיה לדון דין זה. וציווה רבי סעדיה להקיז דם הבן בספל אחד ודם העבד בספל אחר. ולקח עצם של אבי הבן והניח בספל העבד, ולא נבלע הדם ולא האדים העצם. ולקח העצם ושם אותו בספל הבן ונבלע הדם והאדים העצם כי הוא גוף אחד, ולקח רבי סעדיה הממון ונתן לבן.

ולפי מעשה זה אפשר לפרש שמה שאמר ראובן 'וגם דמו הנה נדרש' הוא תשובה לשאלה למה היו צריכים להעציב את יעקב? למה לא לקחו אחד מהשוק לאמר זהו בנימין? ועל זה אמר ראובן כי זה לא אפשרי משום ש'דמו נדרש' דהיינו שאפשר לברר ע"י הדם אם הם גוף אחד מתוך מדע!

אנוכי אערבנו מידי תבקשנו, אם לא הביאותיו אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לאבי כל הימים... (מג', ט')

רש"י: כל הימים - לעולם הבא...

ויש לשאול: איך הבטיח יהודה כזה דבר? ומה אם בנימין היה מת מיתה טבעית? ומי הוא האדם שידע את קיצו? תירץ נפלא ר' שלמה זלמן הורוויץ זצ"ל ('במשנת רש"י'): יעקב אמר: 'כי ארד אל בני אבל שאולה' (לז', מה) ורש"י ביאר: סימן זה היה מסור בידי מפי הגבורה אם לא ימות אחד מבני בחיי, מובטח אני שאיני רואה פני גהינם'. וכיוון שיעקב חשב שיוסף מת החזיק את עצמו לרשע ח"ו.

אבל יהודה הרי ידע שיוסף חי, וזה מורה שיעקב הוא צדיק. והבטחת ה' אליו, שלא ימות אחד מבניו שרירה וקיימת. אם כך, בוודאי שבנימין לא ימות כל עוד יעקב חי. ולכן הבטיח שיחזיר לאביו את בנימין חי. מתוך מדע!

פרפאות לחנוכה:

זאת חנוכה - כנגד יום הכיפורים

כתב בספר 'אור יהל' (א-ת פ"ש): 'בשמונת ימי החנוכה גומרים את ההלל והם כנגד שמונה ימים טובים שאין גומרים או שאין אומרים בהם את ההלל' וזה הולך כך: ו' ימים הראשונים של חנוכה, הם כנגד ו' ימים של פסח שאין גומרים בהם את ההלל. יום השביעי של חנוכה הוא כנגד ראש השנה שאין אומרים בו הלל. ויום השמיני של חנוכה שנקרא 'זאת חנוכה' הוא כנגד יום הכיפורים וכך גם כתב ב'ליקוטי מהר"ל' שיום השמיני של חנוכה הוא גמר החתימה של יום הכיפורים.

אך הנה נראה חתימה נוספת. מתוך מדע!

מדוע בחנוכה דווקא יש מהדרין מן המהדרין?

כתב הרב ישראל יצחק הלוי איצקוביץ (מאי חנוכה):

תשובה א': כיוון שבזמן גזירות היונים עשו היהודים מהדרין, שמצד הדין לא היו צריכים למות על קידוש ה' והיו יכולים לפטור עצמם בטענת 'אונס'.

תשובה ב': לכתחילה הם לא היו צריכים להדר בשמן טהור (שהרי טומאה הותרה בציבור) ולכן במצווה זו המנהג שכלל ישראל מקיימים 'מהדרין מן המהדרין' מתוך מדע!

תירוצים חדשים (עבורי) לקושיית הבית יוסף (מאי חנוכה):
אמה קצו ח' ימים? הרי אמן היה לו כדי להגדיל לילה אחד, אמה אמה נאמה הנס אלא בל' הליילות?

תירוצ' ה'בית עין': ידועה מחלוקת בית שמאי בית הלל, בית הלל סוברים 'מוסיף והולך', ואם יהיה חנוכה רק ז' ימים ידליקו ביום הרביעי של חנוכה ד' נרות. ולפי בית שמאי שסוברים 'פוחת והולך' יהיה ביום הרביעי גם ד' נרות, נמצא שביום רביעי לא יהיה ניכר אם המדליק סובר כבית שמאי או כבית הלל לכן התקינו ח' ימים. מתוך מדע!

